

TOHURLUKLARDA GDO ANALİZİ İÇİN NUMUNE ALMA TALİMATI

Amaç

Madde 1 -Bu Talimatın amacı, tohumluklarda GDO (Genetik yapısı değiştirilmiş organizma) tespiti amacıyla yapılacak analizler için numune alınmasının usul ve esaslarını düzenlemektir.

Kapsam

Madde 2- Bu Talimat Tohumluk olarak ithal edilecek ürünlerden; numune almaya yetkili kurumları, kişileri ve numune alımına ilişkin usul ve esasları kapsar.

Tanımlar

Madde 3 -Bu Talimatta geçen;

Genetik yapısı değiştirilmiş organizma (GDO): Modern biyoteknolojik yöntemler kullanılmak suretiyle gen aktarılarak elde edilmiş, insan dışındaki bitki, hayvan ve mikroorganizma dâhil canlı organizmayı,

İnspektör: Bitki, bitkisel ürün ve diğer maddelerin ülkemize ve serbest bölgelere giriş, çıkış ve transit geçişi esnasında bitki sağlığı amaçlı her türlü resmi kontrolleri yaparak gerekli belgeleri düzenlemek üzere Bakanlık tarafından eğitilmiş ve resmi kontrol yetkisi verilmiş kontrol görevlisini,

Laboratuvar: Bakanlıkça GDO Analizi yapmak üzere yetkilendirilmiş laboratuvarları, Lot/Parti: Bir sevkiyatın, tek bir ürünün bileşim ve orijin olarak homojen yapıda olduğu belli sayıdaki birimini,

Müdürlük: Zirai Karantina Müdürlüğünü, bu Müdürlüğün olmadığı yerlerde Bakanlık İl veya İlçe Müdürlüğünü

Numune: Resmi kontrole tabi tutulacak, bu Talimatla belirlenmiş büyüklükteki bitki, bitkisel ürün ve diğer maddelerden alınan örneği,

Paçal: Muayene edilecek ürünün tamamını temsil etmek üzere tesadüfî örnekleme metoduna göre seçilen ürün örneklerinin belli bir oranda karıştırılmasını,

Tohumluk: Bitkilerin çoğaltımı için kullanılan tohum, yumru, fide, fidan, çelik gibi generatif ve vegetatif bitki kısımlarını, ifade eder.

Numune alma yetkisi

Madde 4- Tohumluklardan GDO analizi için gerekli olan numuneleri almaya, müdürlüklerde görevli inspektörler yetkilidir.

GDO analizine tabi tutulacak tohumluklar

Madde 5- a) Ülkemize ithal edilecek Bu Talimatın EK-1 deki Tabloda yer alan tohumlukların ithalatında, ithal amacına bakılmaksızın her sevkiyat GDO analizine tabi tutulur. Bu tohumlukların ülkeye ithalatında %100 analiz sıklığı uygulanır.

b) Tohumlukların sahibi veya yetkilisi, görevli inspektöre gerekli miktarda numuneyi vermek zorundadır. Alınan numuneler için herhangi bir bedel ödenmez.

c) Analiz sıklıkları her ülkeden yapılan ithalatlar için ayrı değerlendirilecektir. Aynı ülkeden farklı firmalar tarafından aynı ürünlerin ithal edilmesi durumunda ise firma ayrımı yapılmadan o ülkeden yapılan ürünle ilgili toplam ithalat miktarına göre analiz sıklığı uygulanacaktır. Ancak analiz sonuçlarına göre olumsuz partiler belli firmalarda yoğunlaşması durumunda bu firmalara ait ürünler öncelikli olarak analize tabi tutulacaktır.

Tohumluklardan Numune Alma Esasları

Madde 6 -Tohumluklardan GDO Analizi için aşağıdaki esaslara göre numune alınır;

a) Üretim, ticari ve demonstrasyon amaçlı tohumluklar:

Aynı lot/partiye ait tohumluklar; çuval, paket ve benzeri şekilde ambalajlanmış ise dane büyüklüğü dikkate alınarak hazırlanan ve Ek-2 de yer alan Tablo-2'nin birinci sütununda belirtilen ağırlıkta alt lot/partilere ayrılır. Her bir alt lot/partiden, bu alt lot/partiyi temsil edecek şekilde ikinci sütunda belirtilen miktar kadar örnek alınır. Bu örneklerden yapılan paçaldan, üçüncü sütunda belirtilen miktar kadar numune alınarak, laboratuvara gönderilir.

b) Deneme ve araştırma amaçlı tohumluklar:

Deneme, araştırma ve ıslah amaçlı ithal edilecek Ek-3 deki Tablo-3 de yer alan tohumlukların, her bir kontrol belgesinde yer alan aynı türe ait tüm çeşitler bir lot/parti kabul edilir. Bu lot/partiyi oluşturan çeşitlerden alınan yeterli miktarda tohumluklardan paçal yapılarak Tablo-3 listenin üçüncü sütununda belirtilen miktarda numune alınarak laboratuvara gönderilir. Yapılan analiz sonucunda GDO tespit edilmesi durumunda lot/partiyi oluşturan tüm çeşitler bulaşık kabul edilir.

Ancak, malın sahibinin talep etmesi ve gereken miktarda numune alınabilmesi için yeterli tohumluk bulunması durumunda; paçal içerisindeki her lot/partide bulunan çeşitlerden ayrı ayrı alınan numuneler laboratuvara gönderilir. Yapılan analiz sonucunda GDO tespit edilen çeşitler iade veya imha edilir.

İthal edilen deneme, araştırma ve ıslah amaçlı tohumlukların Tablo-2 tablosunun üçüncü sütununda belirtilen numune miktarının 10 (on) katından az olduğu durumlarda GDO analizi için Tablo-3 belirtilen miktarda numune alınacaktır. .Bu durumda;

- 1- Tür bazında analiz için gerekli numune miktarı (adet veya gram olarak) ,ithal edilen tohum miktarının % 10 'u kadar olmalıdır.
- 2- Alınacak numune miktarı hiçbir zaman Tablo-2 belirtilen tablodaki tohumların karşılığında belirtilen miktarlardan az olmamalıdır.
- 3- İthale konu bir tohum türü içerisinde birden fazla çeşit varsa, bu çeşitlerin her birinden % 10 oranında alınacak numune miktarı birleştirilerek tek numune oluşturulmalıdır. Bu durumda Yapılan analiz sonucunda GDO tespit edilmesi durumunda lot/partiyi oluşturan tüm çeşitler bulaşık kabul edilir.

Numunelerin Analize Gönderilmesi

Madde 7- Bu Talimat esaslarına uygun olarak EK-4 te yer alan numune alma tutanağı düzenlenerek alınan numuneler, EK-5 belirtildiği şekilde etiketlenir ve ambalajlanıp mühürlenerek (Kargo veya Müdürlüklerin görevlendireceği bir eleman beraberinde) analize gönderilir.

Analiz Sonucuna İtiraz Edilmesi

Madde 8- Bakanlıkça GDO analizi yapmak üzere yetkilendirilmiş bir laboratuvarında yapılan analiz sonucuna ilgili firma tarafından itiraz edilmesi durumunda, bu Talimat çerçevesinde alınacak yeni numune Ankara Ulusal Gıda Referans Laboratuvarına gönderilir. Buradan gelecek analiz sonucuna göre işlem tesis edilir.

EK -1**Tablo 1: GDO Analizi için Numune Alınacak Tohumluklar ve Gönderen Ülke Risk Değerlendirmesine Göre Analiz Sıklığı Tablosu**

SIRA NO	TOHURLUK TÜRÜ	MENŞEİ	ANALİZ SIKLIĞI
1	Mısır	Tüm Ülkeler	% 100
2	Çeltik	Tüm Ülkeler	% 100
3	Soya	Tüm Ülkeler	% 100
4	Şeker Pancarı	Tüm Ülkeler	% 100
5	Pamuk	Tüm Ülkeler	% 100
6	Kolza, Kanola	Tüm Ülkeler	% 100
7	Domates	ABD, Kanada, Meksika, Çin	% 100
8	Patates	Tüm Ülkeler	% 100
9	Papaya	Tüm Ülkeler	% 100
10	Buğday	Tüm Ülkeler	% 100
11	Fasulye (<i>Phaseolus vulgaris</i>)	Brezilya	% 100
12	Patlıcan(<i>Solanum melongena</i>)	Bangladeş	% 100
13	Kabak(<i>Squash-Cucurbita pepo</i>)	Kanada ABD	% 100
14	Tatlı Biber(<i>Capsicum annum</i>)	Çin	% 100
15	Şeker kamışı(<i>Saccharum sp.</i>)	Endonezya	% 100
16	Hindiba(<i>Cichorium intybus</i>)	ABD	% 100
17	Kavun	ABD	% 100
18	Erik	ABD	% 100
19	Kırmızı Mercimek	ABD, Kanada, Meksika. Çin, Hindistan	% 100
20	Yonca (<i>Medicago Sativa</i>)	Avustralya, Kanada, Japonya, Meksika, Yeni Zelanda, ABD, Filipinler, Singapur, Güney Kore	% 100
21	Keten (<i>Linum usitatissimum L.</i>)	Kanada, Kolombiya, ABD	% 100
22	Kavak (<i>Populus sp.</i>)	Çin	% 100
23	Petunya (<i>Petunya hybrida</i>)	Çin	% 100
24	Karanfil (<i>Dianthus caryophyllus</i>)	Avustralya, Kolombiya, Japonya, Norveç, Malezya	% 100
25	Gül (<i>Rosa hybrida</i>)	Avustralya, Kolombiya, Japonya, ABD	% 100
26	Şalgam(<i>Brassica rapa</i>)	Kanada	% 100
27	Çim(<i>Agrostis stolonifera</i>)	ABD	% 100
28	Tütün(<i>Nicotiana tabacum L.</i>)	ABD	% 100
29	Elma (Malus x Domestica)	ABD, Kanada	% 100

Ek-2**Tablo 2: Numune Almaya Esas Olacak Tohumluk Partilerinin Azami Ağırlıkları ve Asgari Numune Miktarları**

TOHUMLUK TÜRÜ	1.SÜTUN	2.SÜTUN	3.SÜTUN
	TOHUMLUK ALT PARTİSİNİN AZAMÎ MİKTARI (Kilogram)	TOHUMLUK ALT PARTİSİNDEN ALINACAK ASGARÎ ÖRNEK MİKTARI (Gram)	LABORATUVARA GÖNDERİLECEK NUMUNE MİKTARI (Gram)
Mısır	50.000	3.000	3.000
Çeltik	10.000	400	400
Soya	20.000	2.000	2.000
Şeker Pancarı	5.000	85	85
Pamuk	10.000	800	800
Kolza, Kanola	5.000	100	100
Domates(Üretim,ticari, Demonstrasyon	100	20	20
Domates(Deneme,araştırma	-	-	12
Patates	25.000	10.000	10.000
Papaya	10.000	5.000	5.000
Buğday	20.000	3.000	3.000
Fasulye	20.000	2.000	2.000
Patlıcan	100	20	20
Kabak	500	2.000	2.000
Tatlı Biber	100	20	20
Şeker kamışı	-	10-100	
Hindiba	1000	100	100
Kavun	500	2.000	2.000
Erik (Çelik-Fidan)	-	5-25 Adet	5-25 Adet
Kırmızı Mercimek	10.000	800	800
Yonca	1.000	500	500
Keten	1.000	350	350
Kavak (Çelik-Fidan)	-	-	5-25
Petunya fidesi	-	-	10-100
Petunya tohumu	100	20	20
Karanfil fidesi	-	-	10-200
Karanfil tohumu	100	20	20
Gül	-	-	5-25
Şalgam	70	100	100
Çim	2.000	100	100
Tütün	50	2	2
Elma	-	5-25 Adet	5-25 Adet

NOT; Yukarıdaki tabloda belirtilen tohumlukların üretim materyali yumru, fide, fidan, çelik gibi generatif ve vegetatif bitki kısmı olarak gelmesi durumunda; Tohumluğun toplam miktarının % 04 kadar numune alınır. Ancak fidanlarda bu miktar 5-25, Fidelerde 1-100 adedi geçemez

Ek-3

Tablo 3: Deneme, araştırma ve ıslah amaçlı tohumluklardan Numune Almaya Esas Olacak Tohumluk Partilerinin Azami Ağırlıkları ve Asgari Numune Miktarları

TOHURLUK TÜRÜ	TOHURLUK PARTİSİNDEN ALINACAK MİKTAR (ADET)	TOHURLUK PARTİSİNDEN ALINACAK MİKTAR (GRAM)
Mısır	5 (7)	1,5
Çeltik	50	1,5
Soya	10	1,5
Şeker Pancarı	150	1,5
Pamuk	15	1,5
Kolza, Kanola	150	1,5
Domates(Üretim,ticari, Demonstrasyon)	400 (450)	1,5
Domates (Deneme,araştırma)	400 (450)	1,5
Patates	10	-
Papaya	15	1,5
Buğday	40	1,5
Fasulye	8	1,5
Patlıcan	300	1,5
Kabak	10	1,5
Tatlı Biber	225	1,5
Şeker kamışı	1-5	-
Hindiba	5	1,5
Kavun	40	1,5
Erik(Çelik-Fidan)	1-5	-
Kırmızı Mercimek	40	1,5
Yonca	825	1,5
Keten	160	1,5
Kavak(Çelik-Fidan)	1-5 Adet	-
Petunya fidesi	2-10	-
Petunya tohumu	5	1,5
Karanfil fidesi	2-10	-
Karanfil tohumu	5	1,5
Gül	1-5 Adet	-
Şalgam	500	1,5
Çim	825	1,5
Tütün	15.000	1,5
Elma	1-5 Adet	-

Not: Tablodaki değerler tohumların bin dane ağırlıkları dikkate alınarak hazırlanmıştır.

EK-4

Tohumluklarda GDO Analizi İçin Numune Alma Tutanağı

T.C.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIğI

.....Müdürlüğü

TOHURLUKLARDA GDO ANALİZİ İÇİN NUMUNE ALMA TUTANAğI

Numune Alma Tarihi :

Firma Adı Adresi :

Ürün Adı ve Çeşidi Lot/Parti No Ambalaj Adedi ve Şekli	Ürün Miktarı	Ambalaj Adedi ve Şekli	Ürün Miktarı	Alınan Numune Miktarı	Mühür No

Taşıma Aracı Cinsi-Plaka No veya İsmi :....

İthal / İhraç Edilen Ülke :....

Menşei : . .

Numune Alınan Yer : . .

BSS Tarih ve No'su (İthalatta) :.

Dilekçe Tarih ve No' su (İhracatta):....

Yukarıda belirtilen ürünlerden analiz yaptırılmak üzere gerekli numuneler alınmış olup, iş bu tutanak tarafımızdan tanzim edilerek imza altına alınmıştır. (1), (2)

Numuneyi alan Ürün Sahibi veya Temsilcisi

İnspektör

Not:

(1) : Numunenin usulüne uygun olarak alınmadığı itirazı bu aşamada yapılacak olup, tutanağın imzalanmasından sonra yapılacak itirazlar dikkate alınmayacaktır.

(2) : Numune alma işleminde tutanak iki suret düzenlenerek ikinci sureti ürün sahibi veya temsilcisine verilecek asıl suret dosyada saklanacaktır. Gümrük ya da Antrepo görevlileri gözetiminde düzenleniyorsa üç suret halinde düzenlenir, tutanak bu görevliye imzalatılır ve bir sureti kendisine verilir.

Ek-5

Numune Etiketi Örneği

T.C.

GIDA TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI

.....Müdürlüğü

Numune Etiketi

1. Firma Adı ve Adresi :
2. Mühür seri no :
3. Ürünün Adı ve Çeşidi :
4. Parti/ Lot No :
5. Ürünün Ambalaj Şekli ve Adedi :
6. Ürünün Miktarı :
7. İthal/İhraç Edilen Ülke :
8. Menşei (İl, İlçe, Köy) :
9. Numune Alınan Yer :
10. Alınan Numune Miktarı :
11. Numunenin Alındığı Tarih :
12. Numune Alanın Adı Soyadı :
13. Numune Alanın İmzası :